

1.1.6 Finlands möjligheter till tillväxt stärks med hjälp av globala konkurrenskraftsanalyser – fokus ligger på små och medelstora företags omvärld

Övre gräns för det anvisade anslaget: 100 000 €
Tidsplan: (08/2016–5/2017)

Bakgrund till informationsbehovet och behovsbeskrivning med motiveringar:

De globala förändringarna skakar också om de ekonomiska strukturerna i Finland. Förändringarna är politiska, ekonomiska, tekniska, ekologiska, sociala osv. Det ligger i det allmännas intresse att såväl finländarna som företagen i Finland är värdeskapande för Finlands samhällsekonomi. En förutsättning för detta är att företagen kan förnya sig och höja sitt förädlingsvärde, vilket i sin tur ökar företagsmiljöns konkurrenskraft.

De mest kända forskningsinstitut som mäter konkurrenskraft är Institute for Management Development (IMD) och World Economic Forum (WEF). Andra globala konkurrenskraftsmätare är bland annat GEM- och GEDI-indexen, som mäter entreprenörskap, indexet för kapitalinvestering IESE och Världsbankens årliga rapport Doing Business (IBRD). De tillgängliga indikatorerna ger inte tillräckligt mervärde med tanke på en analys av Finlands situation, men de poängsätter varje land på samma sätt för att underlätta en jämförelse. De hjälper också att identifiera politikområden som genast måste åtgärdas.

Till stöd för beredningen av beslut och vid utvärderingar av politiken borde man i stället för enskilda jämförelser ha tillgång till en mer mångfacetterad metod som samlar information bättre, och till en analys som också beaktar olika mätmetoders och mätares fördelar, nackdelar, begränsningar och flertydighet. Det behövs en bättre strukturerad analys av vilka konsekvenser förändringarna i den internationella arbetsfördelningen har för företagsstrukturerna. Särskilt innovationernas betydelse, den finska finansmarknadens konkurrenskraft, små och medelstora företags omvärld, företagarmiljön och investerarskyddet kräver en bättre analys.

Utredningen har tre mål. För det första ska de använda metoderna utvärderas så att innehållet, jämförbarheten och användbarheten i fråga om indikatorer som beskriver internationell konkurrenskraft bedöms ur en konkurrenskraftspolitisk synvinkel. Slutresultatet är en beskrivning av de viktigaste mätarna och innehållen för detta ändamål.

För det andra ska projektet utforma och pilottesta ett bestående verktyg för konkurrenskraftsanalys (databas/uppföljningssystem) till stöd för tjänstemannaberedningen och det politiska beslutsfattandet. Med hjälp av systemet ska det vara möjligt att följa Finlands konkurrenskraft och förändringar i den på ett systematiskt och kostnadseffektivt sätt och vid behov reagera på förändringarna snabbt.

Det tredje målet är att utifrån resultaten från utvärderingen om metoderna för att beskriva konkurrenskraft fördjupa lägesbilden och analysen av faktorer som anknyter till företagets konkurrenskraft. Fokus ligger på att bedöma Finlands starka och svaga sidor samt på benchmarking med de viktigaste jämförelseländerna, bland annat de andra nordiska länderna. Bedömningen ska på ett uttömmande sätt behandla teman som anknyter till konkurrenskraft och bland annat innehålla en konkurrenskraftsanalys av företagsamheten, små och medelstora företags omvärld och innovationerna samt en utredning av finansmarknadens konkurrenskraftsfaktorer och transmissionsmekanismens effektivitet.

Resultaten från analysen ska också granskas mot förändringarna i den globala omvärlden och inom tekniken både ur finländska och utländska investerares synvinkel och med tanke på Finlands ställning som mottagande värdstat för gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster.

Det primära siktet ska vara de slutsatser som presenteras vid regeringens halvtidsöversyn. Samtidigt ska också åtgärderna på lång sikt bedömas. Målet är att skapa ett nytt permanent system för uppföljning av konkurrenskraften.

Forskningsfrågor som gäller analysen av nuläget i Finlands omvärld. Forskningsobjekten är den finska innovationsmiljöns och finansmarknadens konkurrenskraft, små och medelstora företags omvärld, företagarmiljön och investerarskyddet:

1. Hur placerar sig Finland i internationella jämförelser av konkurrenskraften och vad berättar jämförelserna om konsekvenserna av den politik som förts? Hur klarar sig Finland i förhållande till jämförelseländerna? Hur pålitliga är jämförelserna?
2. Hur kan globala analyser och information tolkas? Vad beskriver skillnaderna i jämförelserna? På vilket sätt förklaras resultaten av förändringarna i omvärlden?
3. Vilka andra verktyg, indikatorer och metoder för jämförelse, mätning och uppföljning skulle kunna användas?
4. Hur borde ett mer bestående verktyg för analys av konkurrenskraften i Finland utarbetas? Hur ställs tolkningsresultaten bäst till beslutsfattarens förfogande?
5. Vilka styrkor och svagheter har Finland när det gäller små och medelstora företags omvärld och hur kan man erbjuda så goda förutsättningar som möjligt för företagets tillväxt, internationalisering och förnyelse i företagets olika utvecklingsfaser med beaktande av Finlands särskilda utgångspunkt som en liten, öppen och relativt avlägsen ekonomi? Vilken är Finlands ställning i förhållande till jämförelseländerna?
6. Vilka styrkor och svagheter har Finland när det gäller små och medelstora företags finansieringsmiljö och hur kan man erbjuda en konkurrenskraftig miljö i olika skeden av företagets verksamhet och vid förändringar inom den närmaste framtiden? Projektet bör fästa särskild vikt vid utmaningarna för Finlands konkurrenskraft inom områden för nytt digitalt och immateriellt värdeskapande.
7. Vilka är de viktigaste politiska slutsatserna på allmänt plan, särskilt med beaktande av nuläget och särdragen i Finlands ekonomi och förändringarna i den globala omvärlden? Framhäver den förändring av företagets intäktsmodeller som digitaliseringen möjliggör någon viss konkurrenskraftsaspekt?

Utredningen ska bli klar före juni 2017. De preliminära resultaten från utredningen ska kunna utnyttjas när regeringens halvtidsöversyn utarbetas.

Samband med genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och andra utredningar och annan forskning:

Syftet med forskningsprojektet är att skapa ett verktyg för konkurrenskraftsanalys för att styra förnyandet av företagsverksamheten och företagets tillväxtförutsättningar. Projektet tjänar målen att förbättra Finlands konkurrenskraft och sysselsättningen samt att stärka och förnya företagets omvärld och förutsättningarna för företagsamhet. Analysen erbjuder också verktyg vid arbetet med att skapa en kapitalmarknadsunion inom EU.

Informationsproduktionens huvudsakliga former:

Bakgrunds- och framsynsinformation för beredningen av en strategi. Med hjälp av informationen tar man fram en metaanalys av indikatorer för att stödja genomförandet av regeringsprogrammet och regeringens strategiska handlingsplan. Målet är ett bestående verktyg som stöder sig på jämförelser av konkurrenskraften och som uppdateras. Verktöget ska stödja planeringen av och beslutsfattandet om åtgärderna i regeringens reformprogram. Resultaten kan vid behov kompletteras med en tilläggsutredning.